

FINIS

Lukasgillets Medlemstidning

Nummer 11 | September 2018

GÖSTA TAR PRISET!
JURYN KAPITULERADE

I SOMMARENS ROLIGA
NÄTTER • DEN VÄRLIGA
LUSTAN FORTSÄTTER •
SOM FÖRSMÅK VI NU
I OSS SÄTTER • EN SUP
OCH FYLLER PÅ • HALLÅHALÅ

G.HERMERÉN 98

Bröder i Lukas! När förre äldermannen, tillika min mycket gode vän, latinprofessorn Birger Bergh, hastigt och fullständigt oväntat föll ihop i april 2008 efter att ha avslutat en föreläsning med orden "jag tror jag slutar här" och aldrig mer vaknade upp, stod gillet inför en stor utmaning. Att hitta en ny älderman som kunde följa i Birgers spår var inte en uppgift som var helt enkel.

Styrelsen samlades och en kravspecifikation, eller kanske snarare en önskelista, sattes upp. Den var fylld av olika önskemål om hur en ny älderman skulle se ut. Listan blev lång, kraven många. Det skulle vara en broder som hade djupgående akademisk utbildning/bildning, förmåga att leda styrelse och möten, ha stor kunskap om konst eller ännu hellre vara aktiv konstnär, vara känd bland bröderna och respekterad i samhället. Dessa och många andra egenskaper utgjorde basen för vår förteckning över tänkbara kandidater. Listan blev kort – den bestod faktiskt bara av ett namn: Göran Hermerén.

Göran uppfyllde alla våra önskemål och många därtill och styrelsen blev oerhört glad för egen, men framför allt för gillet, räkning när Göran tackade ja.

Varje älderman sätter sin egen prägel på vårt kära Lukasgille och gillet har under Görans försynta men ändå kraftfulla ledning tagit ett tydligt steg mot att utveckla konstnärernas roll. Fler konstnärer har kommit in i styrelsen och de utgör nu för första gången en majoritet av ledamöterna vilket lett till en önskvärd och positiv förnyelse av verksamheten. Gillets möten har blivit allt mer välbesökta och föredragen har varit verkligt intressanta och bildande. Det känns som att gillet står på stabil grund och kan se framtiden an med tillförsikt.

Att Göran nu fyller 80 år kan förefalla vara en omöjlighet. Med sin vetenskapliga och konstnärliga produktion samt deltagande i och ledande av otaliga utredningar, konferenser, symposier etc måste han fylla minst 100. Men med tanke på den intellektuella såväl som den fysiska spänstigheten kan han omöjligen fylla mer än 60 år.

Göran, Du är ett fenomen och vi hyllar Dig!

 PETER LÖWEGREN

»... med tanke på den intellektuella såväl som den fysiska spänstigheten kan han omöjligen fylla mer än 60 år.«

◆ **LUKASPLANSCH FRÅN 1992** Lukasmålaren Janne Ahlin uppmärksammar sin målade broder sysselsatt med "hermeren-efitik" (E-tiken kan ses på den joniska kolonnen).

◆ **FINIS OMSLAGSBILD** visar Göran Hermeréns plansch från julgillet 1998 där vi ser Gösta Vitestam – **Lawrence of Kivik** – som detta år vann Kulturens tävling om bästa snapsvisa. Bakgrunden är en parafra på Goyas kända målning "Den 3 maj 1808" som finns på Pradomuseet i Madrid. Inskriptionen på en av soldaternas ryggsäckar är förstas en allusion på Svenska Akademiens valspråk: Snille och smak.

PÅ TAL OM ÄLDERMÄN i Lukasgille; sittande älderman är den tionde i gillet stolta historia:

1898–1940	Ewert Wrangel (1863–1940)
1940–1946	Ivar Broman (1868–1946)
1947–1968	Adolf Anderberg (1885–1968)
1968–1973	Aron Borelius (1898–1984)
1973–1983	Sten Broman (1902–1983)
1983–1985	Sten Åke Nilsson (f 1936)
1985–1995	Folke Alm (1917–2002)
1995–2005	Anders W Mårtensson (f 1931)
2005–2008	Birger Bergh (1935–2008)
2008–	Göran Hermerén (f 1938)

FINIS – organ för Lukasgillet i Lund ett sällskap med anor från 1898
 Hemsida: www.lukasgillet.se
 Gillets huvuduppgift: "att hålla konstens fana högt öfver slätten"

Älderman: Göran Hermerén
 Vice älderman: Carl Foug
 Skattemästare: Peter Löwegren
 Sekreterare: Mats Rydstern
 Ritmästare: Gunnar Ottosson

Kommunikationsmästare & redaktör för Finis: Per Lindström / bildochmedia@telia.com
 Webbmästare & arkivarie: Robert Hofbauer och Thomas Holm
 Gillesmästare: Ulf Kristoffersson

Foto: PER LINDSTRÖM

LUKASGILLET S VÅRUTFLYKT gick i år till Jordberga gods på Söderslätt, Svaneholms slott och Ottossons Färgfabrik i Genarp. **Carl-Adam von Arnold Grön** och hans fru **Marie** berättade om hur det är att ta över det anrika godset. Pappa **Otto** ser nöjd ut med "ett generationsskifte som präglas av såväl traditioner som nytänkande" på **Christoffer Paues** porträtt, som möter besökarna i den slottslignande trapphallen (bilden). Läs mer om vårutflykten och se fler bilder på vår hemsida [www.lukasgillet.se!](http://www.lukasgillet.se)

APROPÅ SOMMAR OCH SOL har Lukasmålarna **Thomas Holm** och **Ulf Stålhane** i sommar ställt ut på Höganös museum. Apropå Ulf monokroma stadslandskap frågade **Johanna Gredfors Ottesen** i *Helsingborgs Dagblad* om det går det att inbilla sig att E6:an förbi Helsingborg är lika magisk som Route 66? "Ulf Stålhane konstverk i Höganäs fyller den fula bilvägen med frihetslängtan."

MORALMÅLANDE I BLÅTT "Att ha en egen färg är få konstnärer förunnat." Det skriver **Nils-Erik Sahlin** i förordet till vänboken *MoralMålade*, som gavs ut lagom till **Göran Hermeréns** 80-årsdag: "Picassos blå period känner alla till. Men en picassoblå färg är omöjlig att urskilja i Picassos ackord av melankoliska toner. Däremot finns färgen hermerénblått. En alldeles underbar blå nyans. En färgton som inte signalerar svärmod utan stillsamt väcker filosofisk nyfikenhet och ibland även moralisk eftertanke."

Nils-Erik Sahlin är avdelningschef vid Medicinsk etik på Lunds universitet, den avdelning där Göran allttjämt är verksam. Han skriver att bidragen i vänboken vittnar om hur Görans kunskaper påverkat svensk medicinsk etik, europeisk etik och forskningsetik.

Åtta män och en kvinna – **Carlos Moedas**, **Inez de Beaufort**, **John Harris**, **Ludger Honnefelder**, **Per Christian Jersild**, **Kjell Asplund**, **Maurizo Salvi**, **Peter Sandøe** och **Pere Puigdomènech** – skriver, var och en på sitt eget språk, – portugisiska, holländska, engelska, tyska, svenska, italienska, danska och spanska – "eftersom jubilaren är en sann polyglott".

Jersild och Asplund bidrar med en brevväxling med rubriken "Till Göran Hermerén, vår mentor". Jersild tar avstamp i en eftersits 1978 hos **Hampus Lyttkens**, då prorektor och Akademiska Föreningens ordförande: "Först trodde jag att han [Göran Hermerén] var läkare, för han gjorde initierade kommentarer till min bok [*Babels hus*]. Efter ett tag förstod jag att han inte var medicinare utan filosof."

BLÅTT

"BLÅTT ÄR FLOTT" heter det i en gammal färg-ramsa, och blått brukar sägas vara den mest älskade färgen i världen. Åtskilliga nyanser av blått känner vi alla, och talrika är också sammansatta ord, där blå och blått ingår som för- eller efterled. Det rör sig om ett tusental, mer eller mindre brukliga.

En sammansättning förtjänar att särskilt uppmärksammas bland Lukasbröder: potteblått. Det är namnet på en blå tygfärg som Malmöfödda konstnären Hannah Ryggen nyttjade. Färgen framställs av indigo och soljäst urin, där tyget får ligga och dra. Kvinnourin duger inte, eftersom den innehåller för fermenteringen olämpliga äggviteämnen. Därför lär alla män som gästade Hannahs familj ha fått låta sitt vatten i en spann eller potta; det blev råmaterial.

När man tittar på illustrationer till sagan om riddar Blåskägg, Barbe-Bleue, ser man att hans skägg ibland är blåmålat, men egentligen var det svart, med en liten blåaktig skiftning, blåsvart eller svartblått. (I äldre svenska kunde blå för resten betyda 'svart, mörkaktig'. En blåman var svart-hyad.)

Klippön Blåkulla i Kalmarsund – numera (Blå) Jungfrun – har ett namn som kan tolkas som 'det i fjärran blånande berget'. Det finns åtminstone över två hundra Blåkulla och Blåkullen i vårt land; de flesta är dock inte mytomspunna som ön i Kalmarsund, enligt sägnen djävulens hemvist och häxornas mötesplats för orgier med densamme.

Till allt positivt och ljusst som har tillskrivits den blå färgen hör trofasthet. Det fanns förr föreställningar om att de blåögda var godhjärtade och troskyldiga. Men ganska snart kunde blåögda också ha den förklenande innebörden 'naiv, lätt-lurad'.

Blå fungerar också som förstärkande förled: blåneka betyder 'neka fräckt', och en blådåre är en (jubel)idiot, en dumdristig eller omdömeslös person. Språkbruket kan föras tillbaka på blåhålla 'med kraft och ihärdighet hålla något' – ansiktsfärgen hos folk som tar i kraftigt kan tappa andan och bli blåa i ansiktet.

 BO BERGMAN

Mer om BLÅTT i nästa nummer av Finis.

MÖTE MED GÖRAN HERMERÉN

GÖRAN HERMERÉN är född den 5 september 1938 och har när detta nummer av *Finis* när sina läsare precis fyllt 80 år. Han blev snart en uppskattad Lukasmålare och är sedan 2008 Lukasgillets ålderman, invald då **Aron Borelius** ledde vår tappra skara. Han är "den kloke professorn" med en etisk kompass som ger honom en tyngd i debatten om vår tids ödesfrågor som få akademiker i dag har. Han är också en målande konstnär som kan sin konst-historia, är i ständig utveckling, och vid sitt staffli inspireras av både **Bach** och **Bob Dylan**.

Göran möter mig med raska steg vid grinden och jag tänker att ålderman är en märklig titel på en person som man minst av allt associerar med ålder. I köket står lunchen framdukad, "en förädlad bondomelett" får jag veta. **Nova**, en till åren kommen engelsk springer spaniel, gör sig påmind på hundars vis. Hon vet liksom **Agneta** – Görans sambo sedan flera decennier – hur välsmakande husses bondomelett är.

Vårt lunchsamtal handlar om den varma sommaren och om Görans familjs sommarhus i skånska Vejbystrand och Agnetas ett par rejäla stenkast bort i halländska Mellbystrand, om att se Island från ryggen på en häst och om seglatser till Danmark och Bohuslän med den numera sålda segelbåten **Jo-Jo**... Göran föreslår att vi avslutar med en kopp kaffe – "en spark i baken" – innan det är dags att på allvar fylla blocket med anteckningar.

Vi börjar med Görans livsresa som omfattar "många olika stationer". Första anhalt är Stockholm, närmare bestämt Söders höjder. Göran säger att han kom därifrån "utan att ta skada" (skada lika med att tala stockholmska).

– Pappa var lärare på Södra latin, men han hade liksom min mamma skånska rötter, i Tomelilla respektive Staffanstorp.

När Göran var ett och ett halvt år flyttade familjen till Helsingborg. Några år senare rullade flyttlasset vidare till Ystad, där

Göran tog studenten 1957. Militärtjänsten klarade han av i Uppsala året därpå, och utbildades tillsammans med kamrater som **Göran Tunström** till chef för "någon slags sambandscentral". Soldatutbildningen var omväxlande, och innehöll allt från skjutning, kryptering till konsten att gräva gropar.

1958 väntade Lund och Sydsvenska nationen. Här var Göran vice fanbärare och ordförande i valberedningen, för att mitt i livet vara uppskattad proinspektör, senare inspektör.

händer på olika områden i samhället, även inom vetenskapen. Vi har haft föredrag om de mest skiftande ämnen under åren, från Bellman och Peder Winstrup till klimat- och miljöfrågor, journalistik och astronomi.

Dessa andra av dessa kryptiska formuleringar betyder: Gillet firar snart 120 år. Det är en aktningvärd ålder för ett sällskap. Gillet har ett glansfullt förflutet: många av Lunds kända kulturpersonligheter inom olika områden har varit – och är – medlemmar. Samtidigt är det viktigt att inte fastna i traditioner och uppbyggnader. Gillet vill värda ett glansfullt förflutet och samtidigt slå en bro till nuet och framtiden, vilket sker genom planscherna, föredragen och utfärderna. Våra jubileumsböcker och vårt arkiv innehåller mycket spännande material som tål att läsas och läsas om.

Göran Hermerén om Lukasgillet:

GILLET ÄR EN MÖTESPLATS i två dimensioner: dels träffas människor med olika bakgrund, dels knyts det förflutna och nuet samman. Dessa första av dessa kryptiska formuleringar betyder: Lukas var evangelist, målare, och läkare, och medlemmarnas kärna utgörs av konst- och kulturintresserade människor med varierande bakgrund: konst- och litteraturhistoriker, teknikforskare, fotografer, konstnärer, läkare, arkitekter, författare och en och annan politiker och biskop. Man träffar i gillet sådana man kanske inte annars hade mött. Läkare träffar ofta andra läkare, konstnärer andra konstnärer. Våra fyra olika aktiviteter med utfärder, föredrag, tal och planscher erbjuder möjligheter till kommentarer och diskussioner av vad som

Konstnärsdrömmen har han burit med sig sedan unga år. Tio år gammal signerade Göran sin första oljemålning.

På universitetet valde han filosofi och konsthistoria, och snart var han fast, som amanuens hos **Gunnar Aspelin**, filosofiprofessorn som i sin forskning intresserade sig för idéhistoria och förhållandet mellan individen och kollektivet. Och några år senare som universitetslektor på institutionen för teoretisk filosofi, ledd av **Sören Halldén**.

– Han hade ett brett engagemang, var skarp och intelligent. I hans och **Ruths** hem flög många bollar i luften samtidigt.

1969 var det dags för lagerkrans i Lunds domkyrka efter att revolutionsårens rector magnificus, Per Stjernquist, hade satt sitt namn på avhandlingen *Representation and meaning in the visual*

Böcker i urval:

- *Värdering och objektivitet* (1972) ► *Influence in Art and Literature* (1975) ► *Objektivitetsbrister: några begrepps- och klassifikationsproblem inom objektivitetsforskningen* (1978) ► *Trovärdighetsbrister: några begrepps- och klassifikationsproblem inom trovärdighetsforskningen* (1978) ► *Kunskapens pris: forskningsetiska problem och principer i humaniora och samhällsvetenskap* (1986) ► *Drömda rum. Sune Rudnert – surrealist och naturlyriker* (2002) ► *Att forma vår framtid: bioteknikens möjligheter och problem* (tills m C-G Andrén och Ulf Görman, 2007) ► *God forskningssed* (tills m Bo Petersson och Bengt Gustafsson, 2011) ► *Georg Suttners konstpedagogik och konstsyn* (2012) ► *Ulla Krantz* (2017)

»På universitetet valde han filosofi och konsthistoria, och snart var han fast, som amanuens hos **Gunnar Aspelin**, filosofiprofessorn som i sin forskning intresserade sig för idéhistoria och förhållandet mellan individen och kollektivet.«

◆ GAN OCH GAD, LUKASPLANSCH, 1998

En av Lukasmålare Göran Hermeréns många planscher genom åren. Denna tillägnad GAN och Gad Rausing, mångårig Lukasbroder.

◆ NEDERSTIGEN, AKRYL, 50 x 50, 2011

Titeln "Nederstigen" är, liksom målningen, mångbott-nad. Den kan associera till den nedre, svårare stigen (i motsats till den övre), men också till "nederstigen till dödsriket, därifrån igenkommande..." Bilden har, liksom många av Göran Hermeréns målningar, en relation till extentiella frågor.

arts: a study in the methodology of iconography and iconology.

Året därpå var det dags att kliva av på en ny station, Umeå C, och in på Sveriges då yngsta universitet som professor i vetenskapsteori. En av de frågor som sysselsatte Göran under mörka vintermånader var objektivitetsproblemet i bland annat läroböcker, media och samhällsvetenskaplig forskning – och metoder att mäta objektivitet.

– Det var en fin tid, inte som jag föreställde mig att det skulle vara, att "fjället tiger". Det var ett mindre universitet med kortare beslutsvägar, nästan alla kom utifrån och med en vilja att vi tillsammans skulle bygga upp något nytt.

Under Umeåren fick Göran ett stipendium för att under ett år bedriva forskning på Trinity College i Dublin, "ett universitet

Konstnärlig utbildning, medlemskap med mera:

Sommarkurser (och fortsättningskurser) på Gerlesborgsskolan, Bohuslän, 1987–2001, och i Salernes Provence. Lärare: Georg Suttner, tidigare rektor för Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. ► Medlemskap i KRO (Konstnärernas riksorganisation), Konstnärsklubben, Stockholm, VSKG (Västra Skånes konstnärsgille), Skånska konstnärsklubben, Malmö, och Grupp Apikal. ► Separatutställningar i urval: Gerlesborgsskolan (1995), Bâtiment Jean Monnet, Luxemburg (2000), Foyer européen, Luxemburg (2001), Bengtsfors konsthall (2001), Galleri Överkikaren (2003), Staffanstorps konsthall (2003), Lomma bibliotek (2004), Gösta Wernermuseet, Simrishamn (2006), Galleri Nordens Ljus (2015) och Limhamns konsthall (2015). www.hermeren.nu

»Vi har passerat en gräns när den kvalificerade sjukvården inte räcker till alla. Vem ska få förtur, vem ska vända i dörren?»

med en glansfull historia”. Han gjorde också några återbesök i USA för konferenser och filosofisk forskning.

1975 var han tillbaka i Lund, nu som professor i praktisk filosofi och fick fortsätta samarbeta med konsthistoriker, historiker, samhällsvetare och medicinare. I sin forskning har Göran bland annat studerat de teoretiska och praktiska problem som mång- och tvärvetenskaplig forskning aktualiserar.

1991 var det dags för en ny professur, i medicinsk etik. Det var den första i sitt slag i Sverige. Först vid medicinska forskningsrådet och sedan vid medicinska fakulteten i Lund.

2018 är Göran Hermerén anställd seniorprofessor (10 procent) med tjänsterum på BMC (Biomedicinskt centrum). Otaliga uppdrag tar honom kors och tvärs. Jag undrar hur många resdagar han har på ett år.

– Vet inte, jag är ingen bokhållartyp.

Dagen efter vårt samtal ska han flyga till Umeå och hälsa på barnbarn och under de följande veckorna bär det av till bland annat Amsterdam, Dublin, och Stockholm (två gånger).

Många vill lyssna till vad en av de lärdaste bland de lärda i Lund har att säga. Göran är sakkunnig i bland annat Smer, Statens medicin-etiska råd, och har där haft anledning att brottas med ”KI-fallet”.

Apropå åklagarens beslut att lägga ner förundersökningen mot kirurgen **Paolo Macchiarini** har Göran flera gånger varnat för att beslutet kan uppfattas som att det nu är fritt fram att experimentera med människor, att använda dem som försökskaniner.

– Det vore djupt olyckligt. Han anklagades för att ha brutit mot flera lagar och har blivit fälld för oredlighet. Dessutom visade fallet på allvarliga brister hos både Karolinska Institutet och Karolinska sjukhuset.

Vår seniorprofessor blickar framåt. Vid bedömning av vetenskaplig oredlighet vill han ha mer fokus på den institutionella miljön och mindre på den enskilda forskaren. Och att skyddet av visselblåsare stärks.

– Det är ett reellt problem att visselblåsare nästan alltid råkar illa ut. Samtidigt måste man vara säker på att anmälningar görs i god tro, inte för att smutskasta ovänner.

Vi talar om värderingsförändringar, att vi i dag befinner oss vid en punkt som kräver att gamla sanningar omprövas. Vad som var en självklarhet för femtio år sedan är det inte nödvändigtvis i dag, och vice versa. Fokus på individens självbestämmande kontra kollektivets bästa är ett exempel.

– Tekniska genombrott ställer oss inför nya utmaningar. Ta genetiken, i dag kan vi gå in och läsa hela boken. Ta artificiell intelligens, runt hörnet väntar superintelligenta robotar...

En av Görans hjärtefrågor är prioriteringar i sjukvården.

– Vi har passerat en gräns när den kvalificerade sjukvården inte räcker till alla. Vem ska få förtur, vem ska vända i dörren?

Det finns inga enkla svar ens för en professor i medicinsk etik.

– Det är inte längre självklart att den som behöver vården bäst får den bästa vården.

En annan hjärtefråga är ”den moderna döden”. Mer än en gång har han haft anledning att fundera över de frågor som den väcker.

I *Dagens samhälle* i mars i år skriver Göran Hermerén efter att ha läst den nyutkomna boken *Den moderna döden* att döden sysselsatt konstnärer och författare sedan antiken och att det inte är så svårt att förstå: ”Det enda riktigt säkra vi kan säga om vår framtid är att vi ska dö. Ändå är döden något man inte talar om, i varje fall inte i vår kultur, och inte tänker särskilt ofta på heller – såvida man inte drabbats genom att någon närstående avlidit.”

Göran gör här en konsthistorisk tillbakablick, till **Nicolas Poussins** målning ”Et in Arcadia Ego” från 1650. Några herdor har stannat till framför en sarkofag i naturen. På den finns inskriptionen som gett tavlan dess namn: ”Det kan vara frestande att tolka texten som syftande på herdarna eller möjligen betraktaren: ’Även jag har varit i paradiset’. Konsthistorikern **Erwin Panofsky** har emellertid föreslagit följande snillrika tolkning av texten och bilden: ’Även i paradiset finns jag, döden.’”

I Göran Hermeréns liv går etiken och konsten hand i hand. I bästa fall några timmar i den egna ateljén, så några vid skrivbordet i det en modul stora arbetsrummet på universitetet, och därefter arbete vid skrivbordet hemmavid.

Väggarna i Agnetas och Göran hem är fyllda av konst, egna och andras målningar, grafik och akvareller, keramik och glas-konst. På dörren till arbetsrummet med de proppfulla bokhyllorna hänger en väl begagnad målarrock och på en av bokhyllorna står en stor, grön lanterna som en gång suttit på styrbords sida på en motortorpedbåt som under andra världskriget bröt tyskarnas blockad av fartygstrafiken till England. En gåva från unga år då Göran hjälpte till att reparera en båt i Torekov.

Sängbordets boktravar visar sig vara en blandning av fack- och skönlitteratur. Några exempel: **Sten Anderssons** *Filosofen som inte ville tala*, **Johan Stenströms** *Aniara. Från versepos till opera*, **Kalle Kniiviläs** *Putins folk. Rysslands tysta majoritet* och **Brent Schlender** och **Rick Tetzels** *Att bli Steve Jobs*.

Göran var med på den omtalade middagen på Svaneholm som **Håkan Westling** bjöd in till när Lunds universitet blev ett av Europas tre första ”Mac-universitet”. **Steve Jobs** var känd för att vara komplicerad och socialt svår, men visade sig vara en fantastisk talare, en genial missionär och visionär, minns Göran.

◆ VID HAVET sommaren 2018. Foto: KARIN HERMERÉN

Tiden rusar i sällskap med en visionär som vår vördade ålderman, och jag inser att jag inte kommer att hinna ta upp allt jag har på min lista. Till exempel Svenska Akademien. En författare som Göran med inbyggd etisk kompass är vad den akademien behöver just nu – han måste veta hur en slipsten ska dras i en akademi efter sina många år i Vitterhetsakademien, stiftad av **drottning Lovisa Ulrika** 1753.

Vi klarar av några snabba frågor medan vi styr våra steg från hemmet på Mercuriusgatan 5 mot ateljén på Trastvägen 3. Jag får veta att **Franklin D Roosevelt** är en historisk person som vår ålderman beundrar, att Göran spelat både tennis och golf, att **Karl XII** är ett av hans favoritspex, att han hellre ser på fotboll än handboll, är liberal och spåravgnsmotståndare – och saknar sin gamla Plymouth Valiant från 1974, som han köpte i Mjölby 1985 och sålde på Blocket för några månader sedan...

På väg mot konsten hinner vi med att tala om åren som en av de lärde i tv-succén ”Fråga Lund”. Göran minns **Kjell-Olof Feldts** fråga om varför alltid en strumpa försvinner i tvättmaskinen, ett exempel på en fråga vars svar inte går att slå upp i NE (till vilken Göran bidragit med många artiklar).

Vi talar om **Lars Vilks** och Arx, om en samling numererade stenar kan vara en bok, om de elva år som Göran var ordförande för Skissernas museum, ”ett spännande uppdrag”, och om den irländske målaren **Francis Bacon** i vars ateljé totalt kaos rådde. Visst kaos råder också för tillfället i den Hermerénska ateljén, får jag veta.

– Vi kan knappt ta oss in där båda. Jag har bara öst in ICA-kassar och lådor med verk som varit på olika utställningar.

Här finns spår av tidigare utställningar utomlands och runt om i Sverige – och verk från maj 2018, som Göran och Agneta

»Konsten skall stå på egna ben. Den skall inte behöva förklaringar och utläggningar. Kunskap om konstnärens avsikter och verkets tillkomst-historia kan ibland ge ytterligare en dimension till konstupplevelsen. Men om verket inte klarar sig utan dessa förklaringar, faller det och kommer inte att överleva.»

tillbringade i franska Grez-sur-Loing tack vare ett stipendium från Konstnärsklubben i Stockholm och Sjögrenska fonden.

– I den klosterlika miljön på Hotel Chevillon tycktes tiden stå stilla. Det var lätt att fokusera på måleriet och överraskas av sina målningar.

Lukasgillels tidigare ritmästare **Sune Rudnert** (1938–2007) skrev en gång att Göran Hermerén låter improvisationerna leda honom in i en spännande värld av abstraktioner: ”Jag ser likheter med jazzmusiker som börjar med ett tema och när solot kommer, improviserar de och utsmyckar melodin till ett nytt konstverk.”

Hans lärare och vän **Georg Suttner** från Gerlesborgsskolan har pekat på den mångfald av skeenden som bygger upp Görans bilder, ofta med en stringent komposition som grund: ”Med sin rytmiska känsla både när det gäller bildrum och yta och en samlande målerisk ton formar Hermerén sina målningar till odelbar helhet av visuell poesi.”

Göran vill, säger han, att det ska vara ett äventyr att resa i hans bilder och att man ska kunna hitta nya saker i dem efter hand. Han vill att konsten ska verka direkt på våra sinnen, genom färg och form, volym, ljus och skugga, rytm och rörelse i kompositionen: ”Konsten skall stå på egna ben. Den skall inte behöva förklaringar och utläggningar. Kunskap om konstnärens avsikter och verkets tillkomsthistoria kan ibland ge ytterligare en dimension till konstupplevelsen. Men om verket inte klarar sig utan dessa förklaringar, faller det och kommer inte att överleva.”

När våra vägar skiljs säger Göran apropå den stundande födelsedagen:

– Egentligen är det inte mycket att fira att man snart har framtiden bakom sig.

Kanske är det så? Men vi bröder i Lukas har all anledning att fira en ålderman med ett ovanligt ungt sinne och förhoppningsvis många goda år framför sig.

PER LINDSTRÖM

Lukasdagen den 18 oktober

KG HAMMAR: »Konst, religion och politik – om Dag Hammarskjöld och freden«

Lukasgillet avhåller sitt sedvanliga årsmöte på Lukasdagen, torsdagen den 18 oktober. Vi samlas på **Grand Hotel i Lund kl 18.00**.

Efter årsmötet talar KG Hammar om varför vi idag skulle behövt en sån som **Dag Hammarskjöld** om vi ska gå mot fred för alla istället för tilltagande globalt sönderfall. Dag Hammarskjöld tänkte som Unesco; "eftersom krig börjar i mäns och kvinnors sinnen så är det där försvaret måste byggas". Och det är här släktskapet konst och religion visar sig!

Efter föredraget avnjuter vi traditionsenlig **ärtsoppa med pannkakor**, vatten/lättöl och kaffe med tryffel för **225 kronor**, att betalas på plats. Samtidigt kan öl, punsch, brännvin och annat starkt inhandlas för konsumtion under årsmötet. **Anmälan** till årsmötet med tillhörande måltid sker via e-post till gillesmastare@lukasgillet.se. Anmälan bör vara gjord senast måndagen den 15 oktober. **Varmt välkomna!**

Foto: KRISTINA STRAND LARSSON

◆ KG Hammar är född i Hässleholm 1943 och ständigt aktuell med sitt starka samhällsengagemang. Han är känd som en orädd och frispråkig tidigare biskop och ärkebiskop. Hans senaste bok kom 2016 och har titeln *Släpp fången loss – Gud bland metaforer och apofatiska provisorier*.

**TACK alla
Lukasbröder
samt alla andra
involverade
med hjälpande
händer, för
säsongen 17-18.**

Gösta Werner museet
Höganäs konstmuseum
Ingela S Gallery, Stockholm
Lan Lan Gallery, Xiamen Kina
Made in Skurup
NAC Aotou, Kina
Quanzhou Contemporary Art, Kina

Thomas Holm